

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om Finlands Banks tjänstemän och 34 § i lagen om Finansinspektionen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att bestämmelserna i lagen om Finlands Banks tjänstemän kompletteras i fråga om tjänstemännens skyldighet att lämna en redogörelse för de bindningar som eventuellt kan inverka på förutsättningarna att sköta tjänsten. Redogörelseskyldigheten skall hädanefter omfatta alla tjänstemän som annat än tillfälligt har tillgång till sekretessbelagda ekonomiska uppgifter. Det föreslås också att det i lagen tas in en bestämmelse motsvarande de ändringar som gjorts i lagen om statens pensioner gällande Finlands Banks rätt att lämna och ta emot uppgifter som är nödvändiga för genomfö-

randet av pensionsskyddet samt en bestämmelse om höjning av avgångsåldern för Finlands Banks tjänstemän till att motsvara avgångsåldern för statens tjänstemän, 68 år.

Lagen om Finansinspektionen föreslås ändras så, att skyldigheten för Finlands Banks tjänstemän att lämna en redogörelse för de bindningar som eventuellt kan inverka på förutsättningarna att sköta tjänsten i motsvarande omfattning skall gälla även Finansinspektionens tjänstemän.

Avsikten är att de föreslagna lagarna skall träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Insiderbestämmelser

Finlands Banks insiderreglering baserar sig på 6 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän (1166/1998). Där bestäms om skyldighet för bankens högsta tjänstemän, dvs. direktionsmedlemmar, avdelningschefer och enhetschefer samt direktionsens rådgivare, att redogöra för sin ekonomiska ställning, dvs. förmögenhet och ansvar, samt sina bindningar gällande andra omständigheter som uppräknas i bestämmelsen och som kan vara av betydelse vid bedömningen av deras förutsättningar att sköta sina tjänsteuppdrag. Motsvarande redogörelseskyldighet för de högsta statstjänstemännen ingår i 8 a och 26 § stats-tjänstemannalagen (750/1994). Ett särdrag i den bestämmelse som gäller banken är dock den rätt som getts bankfullmäktige att fastställa närmare bestämmelser om lämnandet av redogörelsen och innehållet i skyldigheten att lämna redogörelse. Härigenom har man velat begränsa insamlingen av onödigt information som hör till tjänstemännens privatliv genom att inrikta redogörelseskyldigheten endast på sådan privatekonomisk verksamhet som är av betydelse med tanke på orättmätigt utnyttjande av insiderinformation.

I samband med riksdagsbehandlingen av lagen om Finlands Banks tjänstemän konstaterade riksdagens förvaltningsutskott i sitt betänkande 20/1998 rd, att insiderregleringen borde omfatta de tjänstemän som normalt eller åtminstone upprepade gånger hanterar opublicerade, känsliga ekonomiska uppgifter. Information av denna typ hanteras i stor utsträckning av experter. Ofta får inte ens de tjänstemän som anmälningsskyldigheten enligt 6 § gäller alltid ta del av denna information i obehandlad form. Utskottet såg allvarligt på saken och menade att det måste vidtas lagberedningsåtgärder för att få klarhet i frågan.

Bankfullmäktige och direktionsen har för sin del fastställt insideranvisningar för bankens hela personal. Eftersom bankfullmäkti-

ge fastställt dem är de bindande för bankens högsta tjänstemän, som uppräknas i nämnda 6 §. Direktionsen har fastställt anvisningar med samma innehåll så att de gäller den övriga personalen i form av rekommenderade etiska anvisningar. I de nuvarande anvisningarna, som trädde i kraft vid ingången av år 2003, har redogörelseskyldigheten gällande placeringsverksamhet begränsats så att den i första hand gäller endast sådana placerings-tillgångar som är i jämförelsevis likvid form och beträffande vilken oberättigat utnyttjande av insiderinformation således i första hand kommer i fråga när enskilda placeringsbeslut fattas.

Trots att Finlands Banks formella beslutanderätt i fråga om penningpolitiken upphörde när Finland 1999 anslutit sig till Europeiska ekonomiska och monetära unionen och Finlands Bank blivit en del av Europeiska centralbankssystemet, behandlas i banken fortfarande i mycket stor utsträckning insiderinformation, dvs. sådan känslig opublicerad ekonomisk information som orättmätigt kan utnyttjas till egen eller andras fördel eller andras nackdel i ekonomiskt hänseende. Sådan information behandlas t.ex. när bankens tjänstemän deltar i beredningen av ärenden som skall behandlas på möten för Europeiska centralbankens råd eller inrättade kommittéer och subarbetsgrupper som består av företrädare för euroländernas nationella centralbanker. Också när olika uppgifter på aggregatnivå, t.ex. statistik, insamlas och hanteras kan det direkt eller genom kombinationer yppa sig sådan information som kan utnyttjas ekonomiskt innan den publiceras allmänt. I anslutning till uppgiften att övervaka finansmarknaden får banken synnerligen känsliga uppgifter om finansmarknadens och dess aktörers tillstånd samt i och med konfidentiella företagsenkäter även om andra näringslivssektorer, t.o.m. företagshemligheter.

Det faktum att insiderinformationens innehåll och natur förändrats i kombination med den avsevärda utvecklingen av bankens interna informationssystem under de senaste åren har lett till att det har blivit en ganska svår uppgift att exakt individualisera de per-

soner som hör till den inre kretsen. Den ökade användningen av olika funktionskedjor, projekt och andra flexibla tvärorganisatoriska verksamhetsmodeller har ytterligare accentuerat detta problem.

Redan när lagen om Finlands Banks tjänstemän stiftades var det uppenbart att när redogörelseskyldigheten begränsas till endast de högsta tjänstemännen betyder det med tiden att tillsynens effekt försvagas när man för den övriga personalens del nöjer sig med frivilliga anmälningar. En rätt betydande del av åtminstone sakkunnigtjänstemännen hanterar antingen regelbundet eller ofta insiderinformation eller så har de åtminstone möjlighet till det om de så vill. Det vore mycket motiverat att dessa tjänstemän skulle omfattas av redogörelseskyldigheten på samma sätt som de högsta tjänstemännen. Det är dock klart att det inte är ändamålsenligt att ta in dessa tjänstemäns otaliga och mycket varierande tjänstebestämmelser i en bestämmelse på lagnivå som skall hållas ajour genom att lagen ändras.

Även det behov Europeiska centralbanken, nedan ECB, har av insiderreglering och av reglering riktad mot euroområdet centralbanker håller på att leda till att den juridiska grunden för det system som nu används av Finlands Bank borde utvecklas avsevärt. ECB har sina egna, mycket omfattande insiderbestämmelser, som ingår i ECB:s personalstadga. I den definieras insiderinformation samt förbudna och tillåtna åtgärder vid förmögenhetsförvaltning för parterna ungefär på samma sätt som de i praktiken har definierats även inom Finlands Bank. ECB:s direktionsbestämmer vilka tjänstemän som på grund av sina uppgifter eller på någon annan grund hör till den inre kretsen. De har rätt omfattande anmälningsskyldighet till ECB:s externa revisorer antingen automatiskt eller på begäran. Alla tjänstemän vid ECB är skyldiga att lämna revisorerna fullständiga uppgifter av grundad anledning. Till insiderfrågorna hänför sig också den uppförandekod (Code of Conduct), som ECB:s direktions fastställt och som innehåller etiska principer för privatlivet, även den ekonomiska verksamheten. ECB har också interna anvisningar om s.k. kinesiska murar, vars syfte är att förhindra att uppgifter läcker ut från politiksektorn till den

operativa sektorn.

På två viktiga delområden, den nationella skötseln av valutareserverna samt genomförandet av den monetära politiken, har ECB utsträckt sin insiderreglering till euroområdets nationella centralbanker genom att fastställa två bindande riktlinjer. Enligt dem skall varje nationell centralbank se till att dess insiderreglering överensstämmer med ECB:s egna minimikrav. Den nationella regleringen och verkställigheten skall bl.a. vara juridiskt bindande och den skall innehålla de principer gällande privat verksamhet som framgår av riktlinjerna. Det väsentliga är att regleringen har utsträckts till helt individualiserad verksamhet, och huruvida någon hör till den inre kretsen bestäms inte på grund av tjänstställningen. Det är troligt att ECB inom de närmaste åren på sätt eller annat kommer att ingripa i de nationella insiderreglerna åtminstone med harmoniserings- och modellinstruktioner, eventuellt också med mera omfattande krav.

För närvarande är endast direktionsmedlemmar, avdelningschefer och enhetschefer samt direktions rådgivare skyldiga att lämna banken en redogörelse över sådana ekonomiska och andra bindningar som kan vara av betydelse vid bedömningen av deras förutsättningar att sköta sina tjänsteuppdrag. Denna skyldighet bör utsträckas till att omfatta även andra sådana tjänstemän som hanterar känslig, opublicerad ekonomisk s.k. insiderinformation eller som har tillgång till sådan annat än tillfälligt. För bibehållande av nödvändig organisatorisk smidighet föreslås att bankfullmäktige på framställning av direktionen skall fastställa de tjänster som omfattas av skyldigheten.

Samtidigt skall motsvarande anmälningsskyldighet vidgas till att till alla delar även omfatta alla Finansinspektionens tjänstemän. Finansinspektionen har sin egen insiderreglering, som det i detta sammanhang inte finns någon anledning att ändra på. Alla Finansinspektionens tjänstemän omfattas nu av skyldigheten att göra anmälan till den förteckning som förs av Finansinspektionens direktions om alla krediter de fått av sina tillsynsobjekt och om borgen eller andra ansvarsförbindelser som deras tillsynsobjekt har ställt för dem. De måste också anmäla

innehav av aktier som är föremål för offentlig handel och av värdepapper som berättigar till sådana aktier till den av direktionen förda förteckningen. De övriga anmälningsskyldigheter som avses i 6 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän gäller däremot inte Finansinspektionen. Detta vore dock nödvändigt med tanke på möjligheterna att på ett tillräckligt heltäckande sätt bedöma förutsättningarna för Finansinspektionens tjänstemän att sköta sina tjänsteuppdrag.

1.2. Tjänstemännens avgångsålder

I samband med de ändringar i statens pensionssystem som träder i kraft vid ingången av år 2005 ändrades statstjänstemannalagen så, att tjänstemännens allmänna avgångsålder steg från 65 år till 68 år. Syftet med ändringen är att ge tjänstemännen möjlighet att gå i pension när som helst mellan 63 och 68 års ålder och att fortsätta arbeta och förbättra sitt pensionsskydd längre än för närvarande.

Avgångsåldern för Finlands Banks tjänstemän är 65 år i överensstämmelse med de bestämmelser som tidigare gällde statstjänstemännen. Pensionsskyddet för Finlands Banks tjänstemän fastställs i tillämpliga delar enligt 58 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän enligt samma grunder som statens pensionsskydd. Avgångsåldern för bankens tjänstemän föreslås därför bli höjd till 68 år.

1.3. Finlands Banks rätt att få och lämna upplysningar om pensionsskyddet

I lagen om statens pensioner och lagen om statens familjepensioner har år 2002 intagits bestämmelser om ställande av uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av statens pensionsskydd till förfogande för statens pensionssystem. Samtidigt har det också bestäms i vilka fall uppgifter kan utlämnas till andra som verkställer socialförsäkringen och arbetsgivare utan den berördes samtycke, samt om utbyte av information mellan arbetsgivarna inom statens myndighetsorganisation och statskontoret.

I propositionen föreslås att bestämmelserna om erhållande och utlämnande av uppgifter i anslutning till verkställigheten av Finlands Banks pensionsskydd förenhetligas så att de

motsvarar bestämmelserna i lagen om statens pensioner och lagen om statens familjepensioner.

2. Propositionens konsekvenser

Propositionen har inte några konsekvenser beträffande den offentliga eller den privata ekonomin. Den har inte heller några direkta konsekvenser vad gäller organisation eller personal. Kompletteringen av tjänstemännens anmälningsskyldighet i fråga om sina bindningar skingrar eventuella misstankar om deras förmåga att sköta sina uppgifter på ett opartiskt sätt. Syftet med bestämmelserna är också att försöka säkerställa att tjänstemännen inte orättmätigt handlar i eget intresse eller för att gynna sin närmaste krets. De föreslagna, förbättrade möjligheterna för Finlands Bank att få och lämna ut uppgifter som behövs med tanke på verkställigheten av pensionsansvaret skapar klarhet i det i rättsligt hänseende otillfredsställande läge som nu råder i anslutning till erhållande och utlämnande av uppgifter.

3. Beredningen av propositionen

De föreslagna ändringarna i 6 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän och den nya 58 a § som enligt förslaget skall tas in i lagen ingår i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Finlands Bank och till vissa lagar som har samband med den (RP 134/2003 rd). Propositionen grundar sig på de förslag som framlagts av den arbetsgrupp finansministeriet tillsatte den 8 januari 2003 (FM:s arbetsgruppspromemoria 11/2003). Grundlagsutskottet gav sitt utlåtande om propositionen till finansutskottet den 27 november 2003 (GrUU 17/2003 rd). Regeringen tog tillbaka propositionen genom sin skrivelse till riksdagen den 27 februari 2004, eftersom det hade framgått att de ändringsförslag som gällde Finlands Banks vinstanvändning och avsättningar inte skulle ha godkänts av riksdagen i en sådan form att propositionens mål hade uppfyllts på ett tillfredsställande sätt. Bestämmelserna, som nu på nytt förelagts riksdagen för godkännande, har inte visat sig vara problematiska på något sätt under den

föregående behandlingen i riksdagen. Inte heller Europeiska centralbanken, vars inställning till de centrala punkterna i propositionen var negativ, hade något att anmärka på de nu framlagda lagförslagen.

I övrigt grundar sig propositionen på det förslag Finlands Bank överlämnat till finansministeriet och har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet i samarbete med Finlands Bank och Finansinspektionen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lagen om Finlands Banks tjänstemän

6 §. I bestämmelsen föreslås att kretsen av redogörelseskyldiga personer som anses höra till den inre kretsen utvidgas. Utvidgningen kan lagstiftningstekniskt tänkas genomföras på olika sätt. Tjänstebenämningarna kan på nuvarande sätt individualiseras i själva bestämmelsen, alla tjänstemän kan definieras såsom hörande till den inre kretsen eller så kan Finlands Bank ges begränsad rätt att definiera den inre kretsen. En individualisering av alla redogörelseskyldiga i lagens bestämmelse vore ett onödigt tungt sätt att reglera saken och kunde även föranleda behov av lagändringar enbart för att organisationen ändras. Att göra alla tjänstemän redogörelseskyldiga vore å andra sidan ett onödigt omfattande system. Förteckningen över redogörelseskyldiga borde också kunna ändras smidigt, för att den skall kunna anpassas i enlighet med kraven i de situationer som förekommer i praktiken. Av denna orsak uppräknas i lagen uttryckligen endast några av de högsta tjänsterna vid Finlands Bank, medan det överlämnas åt bankfullmäktige att specificera de övriga tjänster som skall omfattas av redogörelseskyldigheten.

Det centrala målet för redogörelseskyldigheten är att försöka säkerställa att den person som utnämns till en tjänst inte har några sådana bindningar som enligt en objektiv bedömning kunde väcka misstankar beträffande hans eller hennes förmåga att sköta tjänsten opartiskt och även i övrigt på behörigt sätt. Genom redogörelseskyldigheten försöker man likaså förebygga att en person som i sina tjänsteuppdrag hanterar sekretessbelagd information som påverkar kapital- och finansmarknaden använder dessa uppgifter orättmätigt till egen eller någon annans fördel. Redogörelseskyldigheten gör det också möjligt att vid behov övervaka dessa saker i efterhand. När en person åläggs att redogöra för sin ekonomiska ställning ingriper man dock i skyddet för hans eller hennes privatliv. Även om de tjänster som omfattas av redogö-

relseskyldigheten skall fastställas på lägre nivå än lag, är det p.g.a. synpunkterna i anslutning till skyddet för privatlivet viktigt att man så noga som möjligt på lagnivå fastställer de kriterier som ligger till grund för bestämningen av vilka tjänster som omfattas av redogörelseskyldigheten. Av samma orsak har man i förslaget utgått ifrån att det inte är skäl att förena sådana tjänster med redogörelseskyldighet där man i de uppdrag som hör till tjänsten endast tillfälligt hanterar information som är av betydelse för de mål som eftersträvas med redogörelseskyldigheten. Av denna anledning föreslås att förutom de tjänster som specificeras i lagen skall man kunna bestämma att redogörelseskyldigheten gäller även de tjänster där personen i fråga i sina tjänsteuppdrag annat än tillfälligt har tillgång till sekretessbelagda uppgifter som gäller monetär politik, finansmarknaden, samhällsekonomisk statistik eller privata sammanslutningars ekonomiska ställning eller affärshemligheter.

I praktiken stannar största delen av bankens personalgrupper utanför redogörelseskyldigheten. Redogörelseskyldigheten kommer i första hand att beröra personer som vid Finlands Bank handhar uppgifter som ansluter sig till bl.a. beredningen av det ekonomisk-politiska beslutsfattandet eller uppföljningen av finansmarknaden eller biträdande uppgifter i anslutning till beredningen och fattandet av beslut i dessa frågor. Gemensamt för dessa tjänstemän är att de får eller kan få opublicerade känsliga ekonomiska uppgifter. Efter som redogörelseskyldigheten innebär att skyddet för tjänstemannens privatliv inskränks, skall bankfullmäktige iaktta återhållsamhet när kretsen av redogörelseskyldiga fastställs. Å andra sidan kan alla anställda vid vissa av bankens avdelningar eller enheter bli redogörelseskyldiga.

27 §. I paragrafens 1 mom. ingår en bestämmelse om avgångsåldern för Finlands Banks tjänstemän. Den allmänna avgångsåldern är nu 65 år. De ändringar i lagen om statens pensioner som träder i kraft vid ingången av år 2005 ger möjlighet till en flexibel pensionering mellan 63 och 65 års ålder och

ett växande pensionsskydd ända fram till 68 års ålder. Av denna orsak föreslås att 1 mom. ändras så att det motsvarar 35 § i statstjänstemannalagen i den bemärkelsen att 68 års ålder föreskrivs vara den allmänna avgångsåldern för Finlands Banks tjänstemän.

Enligt 2 mom. i den gällande bestämmelsen upphör en tjänstemans tjänsteförhållande utan uppsägning eller annan åtgärd vars syfte är att tjänsteförhållandet skall upphöra, vid utgången av den månad under vilken han eller hon uppnår avgångsåldern. Den utnämmande myndigheten kan dock av vägande skäl och med tjänstemannens samtycke besluta att tjänstemannen får kvarstå i samma tjänst en bestämd tid efter avgångsåldern, dock högst ett år. Efter utgången av denna tidsfrist upphör tjänsteförhållandet utan uppsägning. Beslut om en tjänstemans rätt att kvarstå i tjänsten skall fattas innan tjänstemannen uppnår avgångsåldern. Den möjlighet att kvarstå i tjänsten efter uppnådd avgångsålder som ingår i bestämmelsen föreslås bli slopad. En sådan flexibilitet kan inte längre anses motiverad och nödvändig efter det att den allmänna avgångsåldern har höjts. Motsvarande bestämmelse har slopats även i statstjänstemannalagen.

Enligt 32 § i lagen om Finansinspektionen gäller i fråga om Finansinspektionens tjänstemän, tjänster och tjänsteförhållanden i tillämpliga delar vad som bestäms i lagen om Finlands Banks tjänstemän. Bestämmelsen om avgångsåldern för Finlands Banks tjänstemän kommer därmed att gälla även Finansinspektionens tjänstemän.

58 a §. Det föreslås att en ny 58 a § fogas till lagen. Genom den bestämmelse som tas in i 1 mom. ordnas rätt för Finlands Bank att få de uppgifter som är nödvändiga för ordnande av bankens pensionsansvar av andra pensionsanstalter och aktörer inom social- och hälsovården. I paragrafens 2 mom. bestäms om skyldighet för den som ansöker om pension att lämna Finlands Bank de uppgifter som är nödvändiga för behandlingen och avgörandet av pensionsärendet. I 3 mom. ges Finlands Bank rätt att lämna ut uppgifter i anslutning till verkställigheten av pensionsskydd som banken ansvarar för liksom rätt att öppna en teknisk anslutning för utlämnande eller erhållande av uppgifter.

I 58 § lagen om Finlands Banks tjänstemän bestäms om rätt för Finlands Banks anställda till pension som bekostas av bankens medel. Denna pensionsrätt bestäms i princip enligt samma grunder som pensionsskyddet för statens anställda. Bankfullmäktige meddelar med stöd av 11 § 2 mom. 6 punkten lagen om Finlands Bank närmare föreskrifter om utbetalningen av pensioner och familjepensioner samt om pensionsskyddet i övrigt i pensionsstadgan och familjepensionsstadgan. Finlands Bank har ordnat sitt ansvar för pensionsskyddet genom att bilda en särskild pensionsfond för ändamålet, som dock juridiskt sett är en del av Finlands Banks bokslut och organisation.

I 58 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän ingår endast grundläggande bestämmelser om bankens pensionsansvar och bekostande av pensionsskyddet. För närvarande innehåller lagen inga bestämmelser om rätt för Finlands Bank att få uppgifter från andra myndigheter eller pensionsanstalter för verkställigheten av bankens pensionsskydd och där regleras inte heller fråga om skyldighet för den som ansöker om pension att lämna uppgifter. Den nuvarande lagen innehåller inte heller några bestämmelser om rätt för Finlands Bank att lämna ut uppgifter om verkställigheten av sitt pensionsansvar till andra myndigheter eller pensionsanstalter. Juridiskt sett är den nuvarande situationen mycket otillfredsställande, eftersom uppgifterna i anslutning till uppfyllandet av pensionsansvaret är personuppgifter och om skyddet för dem skall enligt 10 § 1 mom. grundlagen bestämmas genom lag.

Eftersom Finlands Banks pensionsansvar på ovan beskrivet sätt i princip baserar sig på bestämmelserna om ordnande av statens pensionsskydd, är det konsekvent att man också i frågor som gäller erhållande och utlämnande av uppgifter löser regleringen på liknande sätt. Detta befrämjas också av att bestämmelserna om erhållande, utlämnande och hemlighållande av uppgifter inom statens pensionssystem nyligen har reviderats genom lagen om ändring av lagen om statens pensioner (656/2002). Ändringarna, som senare delvis har justerats (lag 679/2004), trädde i kraft den 1 oktober 2002. Av dessa orsaker föreslås att Finlands Banks rätt att få de upp-

gifter som är nödvändiga för ordnandet av bankens pensionsansvar liksom rätten att lämna ut uppgifter om verkställigheten av det pensionskydd som vilar på bankens ansvar ordnas genom en hänvisning till de aktuella bestämmelserna i lagen om statens pensioner (280/1966). Den föreslagna hänvisningen omfattar också regleringen av skyldigheten att lämna uppgifter för den som ansöker om eller erhåller pension. Eftersom det i 23 § lagen om statens familjepensioner (774/1968) i fråga om ovan nämnda rättigheter och skyldigheter endast hänvisas till lagen om statens pensioner, förutsätter ordnandet av erhållande och utlämnande av uppgifter gällande Finlands Banks familjepensionsansvar inte någon separat hänvisning till lagen om statens familjepensioner.

1.2. Lagen om ändring av 34 § lagen om Finansinspektionen

Enligt den gällande bestämmelsen har medlemmarna och suppleanterna i Finansinspektionens direktion samt Finansinspektionens tjänstemän skyldighet att göra anmälan till den förteckning som förs av Finansinspektionens direktion om krediter som de har fått av något tillsynsobjekt samt om borgen och andra ansvarsförbindelser som ett tillsynsobjekt har ställt för dem. De har också anmälningsskyldighet motsvarande den som avses i bestämmelserna om insynsställning i 5 kap. i värdepappersmarknadslagen. Anmälan om innehav av aktier som är föremål för offentlig handel och av värdepapper som berättigar till sådana aktier samt av andra värdepapper som berättigar till sådana värdepapper skall göras till den förteckning som förs av direktionen, och förteckningen är till denna del offentlig. Denna anmälningsskyldighet bibehålls.

Det föreslås att bestämmelser som motsvarar dem som föreslås bli fogade till 6 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän fogas till paragrafen. Den på så sätt utvidgade anmälningsskyldigheten för Finansinspektionens tjänstemän föreslås med stöd av lagen gälla direktören och de genom direktionens beslut utnämnda högsta tjänstemännen. Bankfullmäktige skall på framställning av direktionen även bestämma vilka tjänsteinnehavare som

annat än tillfälligt i sin tjänsteutövning har tillgång till sekretessbelagda uppgifter om finansmarknaden eller privata sammanslutningars eller privatpersoners ekonomiska ställning eller affärshemligheter.

Bankfullmäktige skall, liksom i fråga om Finlands Bank, utfärda föreskrifter för på vilket sätt framställningen skall ske.

2. Ikraftträdande

Avsikten är att de föreslagna lagarna skall träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

Tjänstemän vid Finlands Bank som avses i 6 § 2 mom. i lagen om Finlands Banks tjänstemän och tjänstemän vid Finansinspektionen som avses i 34 § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen skall avge den redogörelse för sina bindningar som avses i de nämnda bestämmelserna inom tre månader efter att bankfullmäktige första gången efter lagarnas ikraftträdande har bestämt vilka tjänster som omfattas av redogörelseskyldigheten.

3. Lagstiftningsordning

Det föreslås i propositionen att 6 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän ändras så att en större grupp än tidigare av Finlands Banks tjänstemän skall vara skyldig att innan de utnämns lämna en redogörelse för de i bestämmelsen nämnda omständigheterna gällande sin ekonomiska ställning och sina bindningar. Motsvarande regler föreslås bli utvidgade till att omfatta även de högsta tjänstemännen vid Finansinspektionen genom en bestämmelse i 34 § i lagen om Finansinspektionen. Genom den föreslagna regleringen begränsas det i 10 § grundlagen tryggade skyddet för privatlivet i fråga om de personer som hör till tillämpningsområdet. Genom den redogörelseskyldighet som avses i bestämmelserna försöker man säkerställa att den person som utnämns till en tjänst inte har några sådana bindningar som enligt en objektiv bedömning kunde leda till misstankar beträffande hans eller hennes förmåga att sköta tjänsten opartiskt och även annars på behörigt sätt. Genom redogörelseskyldigheten försöker man likaså förebygga att en person som i sina tjänsteuppdrag hanterar de i be-

stämmelserna nämnda sekretessbelagda uppgifterna använder dessa uppgifter orättmätigt till egen fördel eller till fördel eller nackdel för någon annan. Det finns således samhälleligt godtagbara grunder för regleringen.

Den begränsning av skyddet för privatlivet som den föreslagna redogörelseskyldigheten medför är också noga avgränsad, eftersom de omständigheter som man skall redogöra för uppräknas särskilt i bestämmelserna. Redogörelsen för nämnda omständigheter kan också betraktas som nödvändig för att syftet med regleringen skall uppnås. Enligt det nya förslaget skall redogörelseskyldigheten vad tjänstebestämmelserna beträffar vara begränsad endast till de högsta tjänsterna. I fråga om andra tjänstemän grundar sig redogörelseskyldigheten på hanteringen av uppgifter som nämns särskilt i bestämmelserna och som skall hemlighållas med stöd av annan lagstiftning. Även till denna del är förslaget begränsat så att redogörelseskyldiga är endast personer som i sina tjänsteuppdrag annat än tillfälligt har tillgång till sådana uppgifter. Sålunda överensstämmer de föreslagna bestämmelserna också med proportionalitetskravet. Bankfullmäktige specificerar genom en föreskrift de tjänster som omfattas av redogörelseskyldigheten, men dess prövningsrätt skall till denna del på ovan nämnt sätt vara bunden till de materiella kriterierna i lagen. Av dessa orsaker är det motiverat att anse att de föreslagna bestämmelserna inte är problematiska ur konstitutionell synvinkel.

Det föreslås att till lagen om Finlands Banks tjänstemän fogas en ny 58 a §, i vilken det bestäms om rätt för Finlands Bank att er- hålla uppgifter för ordnandet av det pen-

sionsskydd som banken ansvarar för och på motsvarande sätt om rätt för Finlands Bank att utlämna uppgifter som grundar sig på verkställigheten av bankens pensionsskydd. Likaså bestäms om rätt för Finlands Bank att öppna en teknisk anslutning för dessa syften. För närvarande innehåller lagen inga bestämmelser om rätt för Finlands Bank att få uppgifter från andra myndigheter eller pensionsanstalter för verkställigheten av bankens pensionsskydd och där regleras inte heller skyldigheten för den som ansöker om pension att lämna uppgifter. Genom den nya bestämmelsen avlägsnas denna brist. Den föreslagna bestämmelsen skall emellertid inte vara självständig utan dess materiella innehåll bestäms utgående från lagen om statens pensioner. De bestämmelser i lagen om statens pensioner som det hänvisas till har nyligen bedömts av grundlagsutskottet (se GrUU 15/2002 rd). Den föreslagna bestämmelsen, som bygger på en hänvisning, är inte problematisk med tanke på skyddet för personuppgifter i 10 § 1 mom. grundlagen.

De föreslagna bestämmelserna i 6 och 58 a § i lagen om Finlands Banks tjänstemän har i samband med riksdagens behandling av regeringens proposition 134/2003 rd förelagts grundlagsutskottet för bedömning. Grundlagsutskottet ansåg i sitt utlåtande 17/2003 rd att bestämmelserna inte inverkar på lagstiftningsordningen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om Finlands Banks tjänstemän**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 1998 om Finlands Banks tjänstemän (1166/1998) 6 och 27 § samt
fogas till lagen en ny 58 a § som följer:

6 §

Den som föreslås bli utnämnd till direktionens medlem, direktör, avdelningschef, enhetschef eller direktionens rådgivare skall före utnämningen lämna en redogörelse för

- 1) sin näringsverksamhet,
- 2) sitt ägande i företag och betydande annan förmögenhet,
- 3) sina skulder, borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser,
- 4) sina bisysslor enligt 14 §,
- 5) sina andra bindningar som kan vara av betydelse vid bedömningen av hans förutsättningar att sköta de uppgifter som hör till tjänsten.

Vad som bestäms i 1 mom. tillämpas också på en sådan person som föreslås bli utnämnd till en tjänst och som i sina tjänsteupdrag annat än tillfälligt har tillgång till sekretessbelagda uppgifter som gäller monetär politik, finansmarknaden, samhällsekonomisk statistik eller privata sammanslutningars ekonomiska ställning eller affärshemligheter. Bankfullmäktige bestämmer på framställning av direktionen vilka dessa tjänster är.

Den redogörelseskyldighet som avses i 1 mom. gäller också en person som med stöd av 5 § utnämns till ett tjänsteförhållande för att sköta uppgifter som hör till en tjänst som avses i 1 eller 2 mom.

En tjänsteman skall utan dröjsmål anmäla väsentliga ändringar i de uppgifter som ingår i redogörelsen, rätta bristfälligheter i dem samt vid behov komplettera sin redogörelse.

Han skall vid behov även annars lämna uppgifter om de omständigheter som avses i 1 mom. när Finlands Bank begär det.

Uppgifterna i redogörelsen om de omständigheter som nämns i 1 mom. 1—3 punkten är sekretessbelagda.

Bankfullmäktige meddelar föreskrifter om det sätt på vilket redogörelsen skall lämnas.

Om skyldigheten för Finansinspektionens tjänstemän att lämna redogörelse för sina bindningar bestäms särskilt.

27 §

Den allmänna avgångsåldern för tjänstemän är 68 år.

En tjänstemans tjänsteförhållande upphör utan uppsägning eller annan åtgärd vars syfte är att tjänsteförhållandet skall upphöra, vid utgången av den månad under vilken han uppnår avgångsåldern.

58 a §

På Finlands Banks rätt att avgiftsfritt och utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter få de uppgifter som är nödvändiga för att genomföra pensionsskyddet enligt 58 § tillämpas det som i 26 § lagen om statens pensioner bestäms om statskontorets rätt att erhålla uppgifter.

Om skyldighet för den som ansöker om och erhåller pension att lämna Finlands Bank de uppgifter som är nödvändiga för behandlingen och avgörandet av pensionsärendet

gäller i tillämpliga delar det som bestäms i 26 a § lagen om statens pensioner.

Utöver det som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas på motsvarande sätt på Finlands Banks rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter lämna uppgifter som grundar sig på verkställigheten av pensionsskyddet enligt 58 § och öppna en teknisk förbindelse det som bestäms i 26 d §

och 26 e § lagen om statens pensioner.

Denna lag träder i kraft den _____ 200 .

En tjänsteman som avses i 6 § 2 mom. i denna lag skall avge en redogörelse enligt nämnda paragraf inom tre månader efter att bankfullmäktige första gången efter att lagen har trätt i kraft har bestämt vilka tjänster som omfattas av skyldigheten att lämna redogörelse.

2.

Lag**om ändring av 34 § i lagen om Finansinspektionen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 27 juni 2003 om Finansinspektionen (587/2003) 34 § som följer:

Anmälningsskyldighet

34 §

Direktören samt en tjänsteman som föreslås bli utnämnd på beslut av direktionen skall före utnämningen lämna en redogörelse för

- 1) sin näringsverksamhet,
- 2) sitt ägande i företag och betydande annan förmögenhet,
- 3) sina skulder, borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser,
- 4) sina bisysslor enligt 14 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän,
- 5) sina andra bindningar som kan vara av betydelse vid bedömningen av hans förutsättningar att sköta de uppgifter som hör till tjänsten.

Vad som bestäms i 1 mom. tillämpas också på en sådan person som föreslås bli utnämnd till en tjänst och som i sina tjänsteuppdrag annat än tillfälligt har tillgång till sekretessbelagda uppgifter som gäller finansmarknaden eller privata sammanslutningars eller personers ekonomiska ställning eller affärshemligheter. Bankfullmäktige bestämmer på framställning av direktionen vilka dessa tjänster är.

Den redogörelseskyldighet som avses i 1 mom. gäller också en person som utnämns till ett tjänsteförhållande för att sköta uppgifter som hör till en tjänst som avses i 1 eller 2 mom.

En tjänsteman skall utan dröjsmål anmäla väsentliga ändringar i de uppgifter som ingår

i redogörelsen, rätta bristfälligheter i dem samt vid behov komplettera sin redogörelse. Han skall vid behov även annars lämna uppgifter om de omständigheter som avses i 1 mom. när Finansinspektionen begär det.

Bankfullmäktige meddelar föreskrifter om det sätt på vilket redogörelsen skall lämnas.

Medlemmarna och suppleanterna i Finansinspektionens direktion samt Finansinspektionens tjänstemän skall till den förteckning som förs av Finansinspektionens direktion göra anmälan om krediter som de har fått av något tillsynsobjekt samt om borgen och andra ansvarsförbindelser som ett tillsynsobjekt har ställt för dem.

Medlemmarna och suppleanterna i Finansinspektionens direktion samt Finansinspektionens tjänstemän har motsvarande skyldighet som avses i 5 kap. i värdepappersmarknadslagen att göra anmälan till den förteckning som förs av Finansinspektionens direktion om innehav av aktier som är föremål för offentlig handel och av värdepapper som berättigar till sådana aktier samt av andra värdepapper som berättigar till sådana värdepapper.

Uppgifterna i redogörelsen om de omständigheter som nämns i 1 mom. 1—3 punkten är sekretessbelagda. Var och en har dock rätt att få uppgifter ur den förteckning som avses i 7 mom.

Denna lag träder i kraft den 200 .

En tjänsteman som avses i 34 § 2 mom. i denna lag skall avge en redogörelse enligt 1

mom. inom tre månader efter att bankfull- i kraft har bestämt vilka tjänster som omfat-
mäktige första gången efter att lagen har trätt tas av skyldigheten att lämna redogörelse.

Helsingfors den 29 oktober 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Andra finansminister *Ulla-Maj Wideroos*

1.

Lag**om ändring av lagen om Finlands Banks tjänstemän**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 1998 om Finlands Banks tjänstemän (1166/1998) 6 och 27 § samt
fogas till lagen en ny 58 a § som följer:

Gällande lydelse

6 §
Den som föreslås bli utnämnd till direktionens medlem, direktör, avdelningschef, enhetschef eller direktionens rådgivare skall före utnämningen lämna en redogörelse för sin näringsverksamhet, sitt ägande i företag och annan förmögenhet, sina skulder, borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser samt för sina uppgifter utanför tjänsten, sina bisysslor enligt 14 § och sina andra bindningar som kan vara av betydelse vid bedömningen av hans förutsättningar att sköta de uppgifter som hör till den tjänst som skall besättas.

Vad som bestäms i 1 mom. tillämpas också när en person med stöd av 5 § utnämns till att sköta de uppgifter som hör till en tjänst som avses i 1 mom.

Föreslagen lydelse

6 §
Den som föreslås bli utnämnd till direktionens medlem, direktör, avdelningschef, enhetschef eller direktionens rådgivare skall före utnämningen lämna en redogörelse för
1) *sin näringsverksamhet,*
2) *sitt ägande i företag och betydande annan förmögenhet,*
3) *sina skulder, borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser,*
4) *sina bisysslor enligt 14 §,*
5) *sina andra bindningar som kan vara av betydelse vid bedömningen av hans förutsättningar att sköta de uppgifter som hör till tjänsten.*

Vad som bestäms i 1 mom. tillämpas också på en sådan person som föreslås bli utnämnd till en tjänst och som i sina tjänsteuppgifter annat än tillfälligt har tillgång till sekretessbelagda uppgifter som gäller monetär politik, finansmarknaden, samhälls-ekonomisk statistik eller privata sammanlutningars ekonomiska ställning eller affärshemligheter. Bankfullmäktige bestämmer på framställning av direktionen vilka dessa tjänster är.

Den redogörelseskyldighet som avses i 1 mom. gäller också en person som med stöd av 5 § utnämns till ett tjänsteförhållande för att sköta uppgifter som hör till en

De tjänstemän som har blivit utnämnda till tjänster och uppgifter som avses i 1 och 2 mom. skall utan dröjsmål anmäla ändringar och bristfälligheter i de uppgifter som nämns i 1 mom. samt även annars lämna motsvarande redogörelse när Finlands Bank begär en sådan.

Uppgifter om en persons ekonomiska ställning som givits Finlands Bank skall hemlighållas.

Bankfullmäktige fastställer närmare bestämmelser om lämnandet av redogörelsen och innehållet i skyldigheten att lämna redogörelse.

27 §

Den allmänna avgångsåldern för tjänstemän är 65 år, om inte något annat bestäms i lag.

En tjänstemans tjänsteförhållande upphör utan uppsägning eller annan åtgärd vars syfte är att tjänsteförhållandet skall upphöra, vid utgången av den månad under vilken han uppnår avgångsåldern. Den utnämmande myndigheten kan dock av vägande skäl och med tjänstemannens samtycke besluta att tjänstemannen får kvarstå i samma tjänst en bestämd tid efter avgångsåldern, dock högst ett år. Efter utgången av denna tidsfrist upphör tjänsteförhållandet utan uppsägning. Beslut om en tjänstemans rätt att kvarstå i tjänsten skall fattas innan tjänstemannen uppnår avgångsåldern.

tjänst som avses i 1 eller 2 mom.

En tjänsteman skall utan dröjsmål anmäla väsentliga ändringar i de uppgifter som ingår i redogörelsen, rätta bristfälligheter i dem samt vid behov komplettera sin redogörelse. Han skall vid behov även annars lämna uppgifter om de omständigheter som avses i 1 mom. när Finlands Bank begär det.

Uppgifterna i redogörelsen om de omständigheter som nämns i 1 mom. 1—3 punkten är sekretessbelagda.

Bankfullmäktige meddelar föreskrifter om det sätt på vilket redogörelsen skall lämnas.

Om skyldigheten för Finansinspektionens tjänstemän att lämna redogörelse för sina bindningar bestäms särskilt.

27 §

Den allmänna avgångsåldern för tjänstemän är 68 år.

En tjänstemans tjänsteförhållande upphör utan uppsägning eller annan åtgärd vars syfte är att tjänsteförhållandet skall upphöra, vid utgången av den månad under vilken han uppnår avgångsåldern.

(En ny 58 a §)

—————
Denna lag träder i kraft den 200 .

En tjänsteman som avses i 6 § 2 mom. i denna lag skall avge en redogörelse enligt nämnda paragraf inom tre månader efter att bankfullmäktige första gången efter att lagen har trätt i kraft har bestämt vilka tjänster som omfattas av skyldigheten att lämna redogörelse.
—————

2.

Lag**om ändring av 34 § i lagen om Finansinspektionen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 27 juni 2003 om Finansinspektionen (587/2003) 34 § som följer:

*Gällande lydelse**Anmälningsskyldighet*

34 §

*Föreslagen lydelse**Anmälningsskyldighet*

34 §

Direktören samt en tjänsteman som föreslås bli utnämnd på beslut av direktionen skall före utnämningen lämna en redogörelse för

- 1) sin näringsverksamhet,*
- 2) sitt ägande i företag och betydande annan förmögenhet,*
- 3) sina skulder, borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser,*
- 4) sina bisysslor enligt 14 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän,*
- 5) sina andra bindningar som kan vara av betydelse vid bedömningen av hans förutsättningar att sköta de uppgifter som hör till tjänsten.*

Vad som bestäms i 1 mom. tillämpas också på en sådan person som föreslås bli utnämnd till en tjänst och som i sina tjänsteuppsdrag annat än tillfälligt har tillgång till sekretessbelagda uppgifter som gäller finansmarknaden eller privata sammanslutningars eller personers ekonomiska ställning eller affärshemligheter. Bankfullmäktige bestämmer på framställning av direktionen vilka dessa tjänster är.

Den redogörelseskyldighet som avses i 1 mom. gäller också en person som utnämns till ett tjänsteförhållande för att sköta uppgifter som hör till en tjänst som avses i 1 eller 2 mom.

En tjänsteman skall utan dröjsmål anmäla väsentliga ändringar i de uppgifter som in-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Medlemmarna och suppleanterna i Finansinspektionens direktion samt Finansinspektionens tjänstemän skall till den förteckning som förs av Finansinspektionens direktion göra anmälan om krediter som de har fått av något tillsynsobjekt samt om borgen och andra ansvarsförbindelser som ett tillsynsobjekt har ställt för dem.

Medlemmarna och suppleanterna i Finansinspektionens direktion samt Finansinspektionens tjänstemän har motsvarande skyldighet som avses i 5 kap. värdepappersmarknadslagen att göra anmälan till den förteckning som förs av Finansinspektionens direktion. Var och en har rätt att få uppgifter ur den förteckning som avses i detta moment.

går i redogörelsen, rätta bristfälligheter i dem samt vid behov komplettera sin redogörelse. Han skall vid behov även annars lämna uppgifter om de omständigheter som avses i 1 mom. när Finansinspektionen begär det.

Bankfullmäktige meddelar föreskrifter om det sätt på vilket redogörelsen skall lämnas.

Medlemmarna och suppleanterna i Finansinspektionens direktion samt Finansinspektionens tjänstemän skall till den förteckning som förs av Finansinspektionens direktion göra anmälan om krediter som de har fått av något tillsynsobjekt samt om borgen och andra ansvarsförbindelser som ett tillsynsobjekt har ställt för dem.

Medlemmarna och suppleanterna i Finansinspektionens direktion samt Finansinspektionens tjänstemän har motsvarande skyldighet som avses i 5 kap. i värdepappersmarknadslagen att göra anmälan till den förteckning som förs av Finansinspektionens direktion *om innehav av aktier som är föremål för offentlig handel och av värdepapper som berättigar till sådana aktier samt av andra värdepapper som berättigar till sådana värdepapper.*

Uppgifterna i redogörelsen om de omständigheter som nämns i 1 mom. 1—3 punkten är sekretessbelagda. Var och en har dock rätt att få uppgifter ur den förteckning som avses i 7 mom.

Denna lag träder i kraft den 200 .

En tjänsteman som avses i 34 § 2 mom. i denna lag skall avge en redogörelse enligt 1 mom. inom tre månader efter att bankfullmäktige första gången efter att lagen har trätt i kraft har bestämt vilka tjänster som omfattas av skyldigheten att lämna redogörelse.
